

დედა

აქველი, ტურფი ქვეყნა,
იღისე, ივარი შარუი,
და შინე, ქართლელი, სწავლითა
სამშობლო უკანსურა!¹⁴

საქართველოს აღკვეთილ კომიტეტის
ყოველთვიური საბავშვო ჟურნალი მკირწყლავანთათვის
ბავშვების მსახურად

№ 4 1953 წელი
202-4410333

572
1953

№ 4 აპრილი 1953

ღმინს

ჩვენი სამშობლოს მზე მოჩანსაჲ, —
 სიცოცხლე ჩვენი, დიდება ჩვენი,
 შენ გაანათე, შენ გააჩაღე,
 დიადო ლენინ, უკვდავო ლენინ!
 კრძალვით შევეურებთ შენს ნათელ სახეს
 და გულებს გვითობს ღიმილი შენი,
 სტალინთან ერთად შენ და ვინასე
 ეს გაზაფხული, უკვდავო ლენინ!
 აზრილი არის, სამშობლო ჰევავის,
 მიწას ვგავილთა ღებანი შეენის,
 ეს სიღამასე შენ უკვდავჰევაგი,
 ძვირფასო ლენინ, დიადო ლენინ!
 შენს ნათელ აზრებს ვსწავლობთ,
 ვითვისებთ,
 ვივლით შენს მიერ ნაჩვენებ გზითა,
 გვსურს სწავლა, სწავლა და სწავლა ისევ,
 რომ შევინსრულოთ ანდერძი წმინდა.
 გაზაფხულია და მზე ბრწყინვალე
 გვათობს, გვაღაღებს ღიმილის ძეგნი,
 კრძალვით შევეურებთ შენს მუქმიფენ
 თვალებს,
 ის უფრო გვათობს, ძვირფასო ლენინ!
 ქალაქად, სოფლად ქუჩებს და სახლებს
 უველგან ილიჩის წათურა შეენის,
 მარად დიდება შენს უქრობ სახეს,
 ხალხთა სინათლევ, ძვირფასო ლენინ!
 ჩვენი სამშობლოს მზე მოჩანსაჲ,
 სიცოცხლე ჩვენი, დიდება ჩვენი,
 შენ გაანათე, შენ გააჩაღე,
 დიადო ლენინ, უკვდავო ლენინ!

ალექსი შენგელია

5369

ვ. ი. ლენინი და ი. ბ. სტალინი გორაკაში 1922 წელს

ური სახე თვალწინ გვიღვას

საღვთს — ეპირული პროზისაჲს,
მშვიდობისთვის ბრძოლისაჲს,
პანაწინებს — სყოლისაჲს
კეისრობას,
კეისრობას,
და მარადეჲსს
თვალწინ კვიდვას ორი სახე.
თვალწინ კვიდვას ორი სახე
ერთ დროსაჲს დასტრული.
თვალწინ კვიდვას ერთი დროაჲს
ერგლის ცაში აღმართული,
დროაჲს ლეონ-სტალინისა —
შეიქმედა კახაფხვლის.
ერგლის კომკმე კადმომდვარი
ბრძოლებს და კვლევან მონანს,
დასაუღლით და აღმოსაუღლით

საღვთს იმედის შუქით მოსაჲს
დროაჲს დიდი ლენინისა
და სტალინის დიდი დროაჲს.
კაბა! ვინაჲს საღვთის გულში,
საღვთის ფიქრში მთავა ბინა,
ვისი შუგვ და ვისიჲს დროაჲს
შუგვ კვეყანის შიგვთისა,
მათ დიდება, სიციცხლე და
შეგვავა ერთი წილად.
საღვთს — ეპირული პროზისაჲს,
მშვიდობისთვის ბრძოლისაჲს,
ნორს თაობას — სყოლისაჲს
კეისრობას,
კეისრობას,
თვალწინ კვიდვას
და წინ კვიდვას ორი სახე.

ნინო აღმაშენელი

ზოიას სახელობის რაზმი

მეოთხეკლასელი გოგონები პიონერთა შეკრებაზე მსჯელობდნენ, ვისი სახელი მიეკუთვნებინათ რაზმისათვის. არჩევანი ბოლოს საყვარელ გმირზე — ზოია კოსმოდეშინასკაიაზე შეაჩერეს.

— თვითფული პიონერი უნდა ცდილობდეს იყოს ისეთი, როგორც ზოია იყო. მისი გმირული თავდადება სამშობლოსათვის გვაძლავს ვისწავლოთ კარგად, ვიყოთ ღირსნი პიონერული ყელსახვევის ტარებისა. — უთხრა ბავშვებს პიონერებელმძღვანელმა.

— ვისწავლით ისე, როგორც ზოია სწავლობდა, ის ჩვენთვის მუდამ მაგალითი იქნება. — თქვა რაზმის საბჭოს თავმჯდომარემ.

— მოდით, ამხანაგებო, ზოიას დედას წერილი მივწეროთ! — წამოიძახა ნანამ, — მივწეროთ, რომ გვიყვარს ზოია, რომ ჩვენს რაზმს მისი სახელი დავარქვით, ჩვენი სკოლის შესახებაც მივწეროთ.

ნახატები პ. გიგოლაშვილისა

— კარგი, მაგრამ ხომ იცით, ზოიას დედა პედაგოგია, ის უთუოდ დაინტერესდება, როგორ სწავლობთ, როგორ ცხოვრობთ. როგორც ვიცი, თქვენს რაზმში წარმატების მხრივ ყველაფერი რიგზე არ უნდა იყოს. — თქვა კლასის დამრიგებელმა და გოგონებს გადახედა. ხმა არავის ამოუღია, ყველას თვალებმა ის მერხი მოქებნა, სადაც ნათელა ეგულებოდათ. ნათელა თითქოს მერხს მიაკრესო, თავჩაღუნული იჯდა, მერე სახე მკლავებში ჩარგო და ატირდა... ეს ისე უცბად მოხდა, რომ ყველა დაიბნა.

— პიონერს ტირილი არ შეშენის, ან რა გატირებს, ჩემო კარგო, ყველაფერი გამოსწორდება. შენ მხოლოდ იბეჯითე, აი, ნახავ—უთხრა პიონერებელმძღვანელმა ნათელას.

— პირობას ვიძლევი. — ნაწყვეტ-ნაწყვეტად თქვა ნათელამ.

— გამოსწორდება, უთუოდ გამოსწორდება! — წამოიძახეს გოგონებმა.

— მე და ნათელა ერთად ვიმეცადინებთ! — თქვა მარინემ.

— აბა, თქვენ იცით, მეოთხედი მალე დამთავრდება!

— სწავლაში არც ერთი ჩამორჩენილი არ გვეყოლება, პატრიცემულო ხელმძღვანელო, არც ერთი!

* * *

ნათელამ ის ის იყო ისადილა, დაისვენა კიდევ, რომ მარინე ეწვია. ნათელამ სტუმარი ოთახში შეიპატივა. მარინეს არ მოეწონა ამხანაგის არეული მაგიდის დანახვა, თვალის დახამამებაზე მიაღაგ-მოაღაგა წიგნები, სახელმძღვანელოები ერთ მხარეს დააწყო, საკითხავი წიგნები კი — მეორე მხარეს.

— როგორ გალამაზდა ჩემი მაგიდა! — თქვა ნათელამ, — ამის შემდეგ მეც მუდამ ასე დავალაგებ.

გოგონები მაგიდას მიუსხდნენ, ქართული ენის სახელმძღვანელო გადაშალეს და ის იყო კითხვა უნდა დაეწყოთ, რომ ნათელას რაღაც გაახსენდა, უცბად წამოხტა, მეორე ოთახში გავიდა და გალია შემოიტანა, რომელშიაც ორი ჩიტბატონა იჯდა.

— სულ დამავიწყდა, საწყლები... წყალი არ დამისხამს, არც საკენკი დამიყრია, — უთხრა შეწუხებული ხმით ამხანაგს, — ხომ ლამაზებია? მე კურდღელიც მყავს ეზოში; მოდი, წავიდეთ, ვნახოთ, არ გინდა?..

— ნათელა, განა პირობა დაგავიწყდა? ჩიტები და კურდღელი რატომ დილას არ დააპურე? ჯერ ვისწავლოთ, მერე კი, ეზოშიც ჩავიდეთ და ჩიტებსაც მივხედოთ!

ნათელა ხმის ამოუღებლად მიუჯდა მაგიდას.

მეორე დღეს გახარებული გოგონა ყველას უჩვენებდა დღიურში ლამაზად ჩაწერილ კარგ ნიშანს. უხაროდა მარინესაც, უხაროდა რაზმის თვითფულ პიონერს მეგობრის წარმატება.

დამთავრდა მეოთხედი. კლასში არც ერთი ჩამორჩენილი არ იყო, პირობა შეასრულეს მოსწავლეებმა. ახლა კი ღირსი გახდა რაზმი ზოიას სახელი ეტარებინა.

გოგონები მოუთმენლად ელოდნენ რაზმის შეკრებას. ეს შეკრება ზოია კოსმოდემიანსკაიას ხსოვნისადმი უნდა ყოფილიყო მიძღვნილი. დიდხანს ემზადებოდნენ გოგონები და, აი, დადგა ეს სანატრელი დღეც! პიონერთა ოთახი სადღესასწაულოდ გამოიყურებოდა. ყვავილებში იყო ჩაფლული გმირი ქალიშვილის დიდი სურათი, კედელზე გაკრული იყო ზოიასადმი მიძღვნილი კედლის გაზეთი, ღამაზად გაეფორმებინათ ეურნალი.

თეთრი, სადღესასწაულო წინსაფრებით მორთულიყვნენ გოგონები, დაიწყო შეკრება. ლექსები, საუბარი ზოიას ცხოვრების შესახებ და სიმღერები გაისმოდა ბავშვებით სავსე დარბაზში.

— ვიქნებით ისეთი, როგორიც ზოია იყო, მივბაძავთ მას! — აი, რას ამბობდნენ შეკრებაზე გამოსული პიონერები.

რაზმს ზოია კოსმოდემიანსკაიას სახელი მიენიჭა. მეორე დღეს გოგონებმა წერილი გაუგზავნეს ზოიას დედას ლუბოვ ტიმოფეევას.

„ძვირფასო ლუბოვ ტიმოფეევან! ვწერთ საბჭოთა კავშირის გმირის ზოია კოსმოდემიანსკაიას სახელობის რაზმის პიონერები. ზოიას საქმე და სახელი დაუვიწყარია თვითნული პიონერისათვის, გვინდა ვიყოთ ისეთი, როგორიც იყო ზოია, და საქორების დროს ჩვენც არ დავზოგავთ სიცოცხლეს დედა-სამშობლოსათვის. დიდი ხანია გვინდოდა გამოგვეგზავნა თქვენთვის წერილი, დავაგვიანეთ, რადგან ჩვენს რაზმში სწავლაში ჩამორჩენილები გვყავდნენ. ახლა უკვე ჩვენ შორის არც ერთი აღარ არის ჩამორჩენილი.

ლუბოვ ტიმოფეევან; რომ იცოდეთ, როგორ გვინდა გვესტუმროთ საქართველოში! მოუთმენლად ველით თქვენს წერილს.

ჩვენს ამხანაგ პიონერ ნანას პატარა დიკო შეეძინა, ჩვენ მას საყვარელი გმირის სახელი — ზოია დავარქვით.

საბჭოთა კავშირის გმირის ზოია კოსმოდემიანსკაიას სახელობის რაზმის პიონერები“.

შალვა შორაშიძე

ნახატი ვ. ჯაფარიძისა

ხალხის ნაამაგარი

რარიგ ბრწყინავს დღეს თბილისის
ქუჩაც, ხიდიც, ბაღებიც.
აი, ნახეთ, რარიგ შვენის
ამ სახლს ფართო თაღები!

ეს მთავრობის სასახლეა
დიდი, კედლებმაგარი.
გადაჰყურებს დედაქალაქს
ხალხის ნაამაგარი.

ჩაუარეთ, გაგიღიძებთ
ვარდისფერი სვეტები;
ნახეთ, რარიგ ლულუნებენ
მის წინ თეთრი მტრედებიც.

თვალს მოგტაცებთ კედლებიდან
ჩუქურთმების გრეხილი
და საბუკოთა საქართველოს
ღერბი ამოკვეთილი.

რა ლამაზი შენობაა,—
ნახეთ, ნუ აჩქარდებით!
მზის სხივებით მოხატული
ბრწყინავს მისი ფანჯრები.

ეს მთავრობის სასახლეა
დიდი, კედლებმაგარი.
გადაჰყურებს დედაქალაქს
ხალხის ნაამაგარი.

ტრამვაით გასეირნება

— წყნარად, ნუ ცმუკავ, გენაცვალე-
უთხრა დედამ ჯერის და ლილების შეკ-
ვრა განაგრძო. ჯერი კისერს იღრეცდა
და გაბრწყინებული თვალებით დაჰყუ-
რებდა თავის თეთრ ფეხსაცმელებს. ეს
ფეხსაცმელები პატარა თეთრკანიანი ბი-
ჭის გამონაცვალი იყო, მაგრამ მინც
ახლოთახალს ჰგავდა, — დედას ისე გაებრია-
ლოვინა, რომ თოვლივით ქათქათი გაჰ-
ქონდა. ქალბატონ უილსონს ფულის გა-
დახდა დაენანა ჯერის დედისათვის, რო-
მელიც მას ემსახურებოდა, და სანაცვლოდ
ბავშვის ფეხსაცმელები მისცა:

„აჰა, წაიღე, ჯონის ფეხი აღარ ჩასდის
და შენს ბიჭს ჩააცვი. ასეთ ფეხსაცმელებს,
აბა, სად იშოვი!“

ფული უფრო სკირდებოდა ჯერის დე-
დას, მაგრამ სიტყვას როგორ შეუბრუ-
ნებდა ქალბატონს!

— აბა, ერთი დამენახვე! — უთხრა დე-
დამ შვილს; როცა ახალი ხალათის ღი-
ლების შეკვრა მოათავა. — რა კობტა!
ასეთი ლამაზი ხალათი ჯერ არ მინა-
ხავს! ჭკვიანად იყავი, შვილო, ამ კობტა
ტანსაცმელს ნუ გაითხოვნი. მეც ახლავ
ქულს დავიხურავ და წავიდეთ.

— ტრამვაით წამიყვან, დედა? — სულ-
მოუთქმელად ჰკითხა ჯერიმ. თან გაშე-
შებულებით იღვა, ეშინოდა ტანსაცმელი
არ დაეკმუქნა. ხომ შეიძლებოდა რაიმე
საშინელი დამართოდა: — ან ღილი მოს-
წყვეტოდა, ან გახეულიყო. ხუმრობა საქ-
მე ხომ არ იყო! ცოტა ხანიც, და იგი
ტრამვაის ვაგონში წამოიკიშებოდა, სე-
ლიდურად გაიხედავდა ფანჯარაში, მწო-
რედ ისე, როგორც დიდებმა იციან ხოლ-
მე. მას ბევრჯერ დაუნახავს ქუჩიდან
ტრამვაიში მსხდარი ხალხი.

დედამ ქული დაიხურა, ესეც ქალბა-
ტონ უილსონის გამონაცვალი იყო.

გზაზე მეზობელი შემოეყარათ.

— ოჰ, ოჰ, ერთი შეხედეთ, როგორ
გამოწყობილა, რამოდენა ბიჭი ვამხდა-
რა! — გაუცინა მეზობელმა.

— რამდენი წლისა ხარ, ჯერი, უთხა-
რი ქალბატონ პიეტს.

— ოთხისა, მეხუთეში ვარ.

— ახლა ისიც უთხარი, საით მიდიხარ.

— ტრამვაით უნდა ვისეირნო! — დაიყ-
ვირა ბიჭმა და დედას კაბაში ჩაავლო
ხელი, ჩქარა წავიდნეთო.

— ჯერ არა მჯდარა ტრამვაიში, —

თქვა დედამ, —ოთხი წლისა და ერთხელაც არა მჯდარა. ვერ მოვიცალე, დღე-ღამე ვმუშაობ. ეს კი სულ იმას ნატრობს, ტრამეის მძღოლი გავხდეთ.

— შე არ მასეირნებ შენი ტრამეით?
— მაშ! მაშ!

— ეს რასა ჰგავს! — დატუქსა დედამ, — ასე როგორ შეიძლება. ზრდილობიანად თუ არ მოიქცევი, ახლავე შინ დაგაბრუნებ და ტრამეაში აღარ ჩავსვამ.

— გასეირნებთ! — საჩქაროდ გამოასწორა შეტვლიმა ჯერბი, მერე დედას მიმართა ჩურჩულით:

— დედი, ჩქარა, თორემ ვეღარ მივუსწვრებთ.

ქუჩაში მოხუცი ზანგი გამოჩნდა, რომელიც ხელჯაგს მოაგორებდა, მათ რომ დაუპირდაპირდა, შედგა, ცხვირსახოცი ამოიღო და ოფლი მოიწმინდა, ძველი, ქუჩუყანი ტანსაცმელი ეცვა. მოხუცმა ზანგმა ჯერის გადახედა და ნაკლებით დაღარულ, შეკუმხნილ სახეზე ღიმილი გადააფრინა.

— ეტყობა, სასეირნოდ გამოსულხარ!

— მიმართა მან, — როგორ გამოწყობილხარ! მაინც საით მიდიხარ, შეილო? ჯერი ღინჯად მიუახლოვდა მოხუც ზანგს.

— ტრამეაით უნდა ვისეირნო! — თითქმის ჩურჩულით უპასუხა მან.

— კოჩაღ, კოჩაღ, — ღიმილით თქვა მუშამ. ქუდი დაიხურა და ხელჯაგის გორებით მძიმედ განაგრძო გზა.

ჯერი ხტუნაობით გაჰყვა დედას. მეორე ქუჩაზე რომ გავიდნენ, ერთბაშად დადინჯდა.

წინათ, როცა დედა მალაზიაში წაიყვანდა ხოლმე, ჯერი ხელავდა, რომ თავიანთ ქუჩაზე დედა მხიარული და თავისუფალი იყო, ერთ მეზობელს გადასახებდა, მეორეს გაუტინებდა... მაგრამ გავიღოდნენ თუ არა მთავარ ქუჩაზე, სადაც თეთრკანიანები ცხოვრობდნენ, დედა ერთბაშად შეიცვლებოდა, ენა ჩაუვარდებოდა და ჯერი ქუჩის ნაპირას მიჰყავდა, თითქოს ამ ქუჩაზე გავლა აკრძალული ჰქონდათ. ჯერის უკვირდა ხოლმე დედის ასეთი უცარი ცვლილება და უნდოდა ეკითხა, მაგრამ ვერ გამოეთქვა, ახლა კი ამისათვის სად ეცალა...

შორიდან ზუზუნი მოისმა, მალე ტრამეის ყვირთელი ვაგონი გამოჩნდა. ჯერბი ხელი ჩასქიდა დედას და გაჩერებისკენ გაიქცა.

— ჩქარა, დედი! — ემუდარებოდა ბავშვი, — ჩქარა, თორემ გაგვასწრებს!

ამ ტრამეის ვაგონის მძღოლი დღეს მეტისმეტად გაგულისებული იყო. სახე წამოსწითლებოდა და დაჰბეროდა. ახლა, ზანგი ქალი და ბავშვი რომ დაინახა,

კიდევ უფრო დაიბღვირა. ზედმეტი სიბრაზისაგან ზარი ააწკარუნა. ქალმა ძველი, შავი ქისიდან ფული ამოიღო და გაუწოდა. მძღოლმა ორი ბილეთი მისცა და ბავშვს შეუბღვირა, რომელიც გაოცებული იყურებოდა აქეთ-იქით. ჯერი დედას დაუსხლტა ხელიდან და სკამზე დასკუბდა, ზედ ფანჯარასთან.

— აქ არა, შვილო! — დაუძახა შემფოთებულმა დედამ, — ჩვენ უკან უნდა დავსხდეთ.

— არა, მე აქ მინდა, ხომ მეუბნებოდით, სუფთად თუ იქნები, სადაც გინდა, იქ დაჯექო?!

დედამ ვერც კი მოასწრო ბავშვის აყენება, რომ ვაგონის მძღოლმა დაიდრიალა:

— სად წამოკიმულა ეს ლაწირაკი? ახლავე თავის ადგილზე ვადაათრიე!

— წამოდი, შვილო! — უთხრა მძღოლმა ნებულმა დედამ ჯერის.

ჯერი ჩუმად ჩამოძვრა სკამიდან და მორჩილად გაპყვა დედას უკანა რიგისაკენ. თან ხშირად გახედავდა ხოლმე ვაგონის მძღოლს, თითქოს უნდოდა დარწმუნებულიყო, მართლა დამიდრიალა თუ მომეჩვენაო.

„ზანგებმა თავისი ადგილი უნდა იკოდნენ! — ფიქრობდა თავისი მოქმედებით კმაყოფილი მძღოლი, — თორემ თავზე დავგვასხდებიან. ქკუა უნდა ვასწავლოთ; ხოლო ქკუის სწავლება პატარაობიდანვე სჯობია...“

პატარა ზანგი უკანა რიგში იჯდა, გრძელი სკამის შუაგულში. მის სახეზე სიხარული გამქრალიყო. ფანჯრისათვის ზურგი შეექცია, პატარა ფეხები უსიციცხლოდ ჩამოეშვა და მწარედ ჩაფიქრებულიყო.

ინგლისურიდან თარგმნა ვ. ჭელიძემ

სამგორის ჯეჯილი

მე სამგორის ჯეჯილი ვარ,
გაშლილი მაქვს უხვი გული,
აქ, სამგორში დავიბადე,
აქ დამიდგა გაზაფხული.

გვალვის აღარ მეშინია,
იორია ჩემი მხსნელი,
სარწყავ არხში გადმოვშვა,
გააცოცხლა მკვდარი ველი.

ღრმად გავიდგი უკვე ფესვი,
ღლეს სამგორის სიო მარბევს,
განახლებულ მინდორ-ველზე,
ჩემს მახლობლად ვხედავ სახლებს.

გავიკეთო მინდა მუხლი,
მსურს შევიქნე დიდი ყანა,
რომ შრიალათ ვუგალობო,
ვინც მთესა და მომიყვანა.

ქაიხოსროშვილი

ნახატი ი. ნაბაშვილისა

მგზავრები

ზღაპარი

მამლაყინწა შეფერინდა სახლის პანზე
და სურდა ქვეყნის დანახვა. ყელი მოი-
მარჯვა, კისერი წაიგრძელა, მაგრამ ვე-
რაფერი დაინახა, * მოპირდაპირე მთა
ხელს უშლიდა.

— მურია, ჩემო ძვირფასო, იქნებ შენ
იცი, იმ მთის იქით რა არის?— შეეკითხა
მამალი ეზოში მწოლიარე ძალღს.

— მეც არ ვიცი.— უპასუხა მურიამ.

— მაშ, როდემდის უნდა დავრჩეთ ასე,
წამოდი, ერთად წავიდეთ, ენახოთ ქვეყ-
ნიერებაზე რა არის, ან რა ხდება?..

ძალიერ დაეთანხმა. სიტყვა მისცეს
ერთმანეთს და სახლიდან გაიქცნენ.

ბევრი იარეს, იარეს, და დაღამებისას
მიადგნენ ერთ ტყეს. ღამე იქ დარჩნენ.
ძალიერ ერთი ბუჩქის ქვეშ წამოწვა, მამა-
ლი კი იქვე ახლოს ხეზე შეფერინდა.
დაიძინეს.

* * *

გარიყარაქვე მამალმა ყიყლიყო დასძა-
ხა. მისი ხმა მელიამ გაიგონა.

„უპ, ეს აქ საიდან მოფერინდა! აი, კარ-
გი და გემრიელი საუზმე“.— გაიფიქრა
მელიამ და მამლისაყენ გაიქცა.

— დილა მშვიდობისა, ნათლიდედა,
რას აკეთებ ჩვენს მხარეში?

— ქვეყნის სანახავად მივდივართ! —
უბასუხა მამალმა.

— ოჰ, რა კარგი რამ მოგიფიქრე-
ბიათ, — უთხრა მელიამ, — რამდენი ხანია
მეც კარგ ამხანაგს დავეძებ, რა კარგია,
რომ შეგხვდით. კარგი, ჩამოდი დაბლა,
წავიდეთ, არ დაგვაგვიანდეს.

— მე თანახმა ვარ, — უბასუხა მამალ-
მა. — აბა, ერთი ჰკითხე, ჩემი ამხანავიც
თანახმაა? თუ ისიც თანახმაა, ჩამოვფრინ-
დები და ერთად წავიდეთ.

— სად არის შენი ამხანავი?

— აგერ, იქ, ბუჩქებში.

„ამისი ამხანავი ალბათ ასეთივე მამა-
ლი იქნება. ეგეც — ჩემი სადილი“, — გაი-
ფიქრა მელიამ და გაეჭანა ბუჩქისკენ.

ამ დროს უცებ ძალღიჯი გამოვარდა
ბუჩქებიდან, მელიამ დაინახა თუ არა
ძალღიჯი, მოკურცხლა, მერე როგორ მო-
კურცხლა! ზევიდან კი ხის ტოტზე შე-
სკუპებული მამალი ეძახდა მელიას:

— მოითმინე, ძმაო მელია, რა გეჩქა-
რება, ჩვენც მოვდივართ, განა ასეთი
ამხანავობა შეიძლება?!

თარგმანი პ. მ. ლავროვისა

ნ ა ნ ა

ნანა კარგი გოგონაა,
ზრდილი, კობტა, დავარცხნილი,
თუმცა ჩემზე დიდი არის,
არ უჭირავს მაღლა ცხვირი.

მე საბავშვო ბაღში ვსწავლობ,
ის მეექვსე კლასში არის,
ყოველ დღით, ყოველ დღით
სკოლისაკენ მიიჩქარის.

რაც კი უნდა შევეკითხო,
ყველაფერი იცის ნანამ,
ემ, ნეტავი ყველას ჰყავდეს
მეგობარი იმისთანა!

მაგრამ ჩემთვის, რა დავმალო,
ეს არ არის მარტო ცხადი:
ყველაფერი იცის ნანამ,
მაშ სკოლაში რატომ დადის?!

საუბარი დედოფლებთან

საყვარელო მეგობრებო,
ბაღში წასვლის ქაში ღგება,
თუმც მარტონი დამირჩებით,
არ წავიდე, არ იქნება.

ამ ოთახში შეიკრიბეთ,
ამ ოთახში დაისვენეთ,
ხან სიმღერა შემოსძახეთ,
ხან ზღაპარი გაიხსენეთ.

არ გრცხვენიათ, ეს რამდენჯერ
უნდა ვითხრათ სათითაოდ:
დაუჯერეთ ერთმანეთსა,
არ იჩხუბოთ, არ იღაოთ!

შეასრულეთ ჩემი სიტყვა
და ჭკვიანად ითამაშეთ.
შინ როდესაც დაებრუნდები,
დაგირიგებთ წითელ ვაშლებს.

პრა ბაჩიძე

მინდორში

ნახატები კლ. პანძლაძის

კვირა დილით არჩილი მამამ არხის სათავეზე წაიყვანა. მზიანი დღე იყო. დედამიწას ორთქლი ასდიოდა, ჯერ ისევ ციოდა, მაგრამ ნადრევე გაზაფხულს ხალხი მინდორზე გამოეფინა. ხენა უკვე მოთავეებინათ და ახლა სათესი მანქანები მუშაობდნენ.

— ამ დღეებში რწყვას დაიწყებთ, — უთხრა მამამ არჩილს, როცა ტრაქტორზე მიბმულ არხის საკრელ მანქანებს მიუახლოვდნენ. ერთ ნაკვეთზე მოეთავეებინათ სარწყავი კვლების გაჭრა და ახლა მეორეს უნდა შესდგამოდნენ.

მამა ტრაქტორისტებთან მივიდა. არჩილმა ერთხანს უფლო ყური მათს ლაპარაკს, ბოლოს მოსწყინდა და იქვე გადმობრუნებულ ზელტს დაუწყო თვალღერება, ზედ ქიანკველები შენიშნა, — გუთნის პირისგან გაპრილ ქიაყელას მიათრევდნენ ისინი. ქიანკველების მთელი ხროვა ერთმანეთზე გადაბმულიყო, როგორც იქნა, დაძრეს ადგილიდან ქიაყელა და არჩილს გულიანად ვაეცინა. ახლა ქიაყელებს თვითონ დაუწყო ძებნა. არჩილი და მისი პატარა და ნათელა სახლში ჩხიკვის ბარტყს ზრდიან. „ქიაყელას მეტს არაფერს კამს ეს საცოდავი“.

— გაახსენდა დედის სიტყვები არჩილს. ერთხანს იფიქრა, ჩავსვა თუ არა სუფთა ჯიბეში ქიაყელები, მაგრამ რომ მოაგონდა ჩხიკვის დაღებულ პირი, ბევრი აღარ დაუხანებია და ორ მოგრძო ქიაყელას პალტოს ჯიბეში უჭრა თავი. ბელტიდან ბელტზე გადავიდა და არც კი შეუმჩნევია, ნათესზე როგორ გაჩნდა. ქიაყელები აქ უკვე აღარ იყვნენ, მიწაში ღრმად თუ ჩამძვრალიყვნენ! მაგრამ აქ არჩილმა უფრო სახარბიელო რამ დაინახა. ხის ღამაზად გათლილი სოლი ერჭო მის წინ. არჩილმა სწრაფად ამოაძრო და წინ გაისროლა, ასაღებად რომ გაიქცა, ახლა მეორე სოლი დაინახა, ისიც ამოაძრო. უკვე ორი ჯოხი ჰქონდა. ბზრიალ-ბზრიალით მიდიოდა პაერში ჯოხები. არჩილმა ცოტა ხანში სოლებით აივსო კალთა.

უკან რომ მობრუნდა, ყანის თავში ტრაქტორისტები ჩოჩქოლებდნენ. ერთი მათგანი ნახნავში რალაცას ეძებდა.

— მამა, მამა, შეხედე, რა მოვიტანე! — მიიბრინა არჩილმა და სოლები მამის წინ დაყარა.

— ეს რა არის? — აღმურმა გადაჰკრა მამას სახეზე.

— ყანაში დაეძვრე. ზოგან ისე მაგ-
რად იყო ჩასობილი, რომ ძლივს ამოვი-
ლდე. ერთხელ გადავკორტირალი კიდეც.
მხარი ვამიწმინდე, მამი!

მამას ხმა არ ამოუღია. უფროსი
ტრაქტორისტიც გაჩერდა და ხელი
ჩაიქნია.

— ხელახლა უნდა მოვიყვანოთ ინეი-
ნერი.—თქვა მან და მანქანისაკენ წავიდა.

არჩილი ლაპარაკის კილომ დაარწმუნ-
და, რომ რაღაც არასასიამოვნო მოხდა,
მაგრამ რა, ჯერ კიდევ არ იცოდა. არ-
ჩილი დაიხარა სოლების ასაღებად. მამა
მიუბრუნდა და მკაცრად უთხრა:

— დაყარე!

— რატომ?— გაუკვირდა არჩილს.

— იმიტომ, რომ მინდორში რასაც
დაინახავ, ყველაფერი სათამაშო არ არის.
შენ იცი, ახლა რა ჰქენი? ვინ იცის,
რამდენი ხნით მოაცდინე ტრაქტორის-
ტები. სარწყავი კვლების კალაპოტი სო-
ლებით იყო დანიშნული, შენ კი ისინი
ამოჰყარე. ახლა ინეინერი ხელახლა უნ-
და მოვიდეს, ხელახლა აზომოს და ეს
სოლებიც უკანვე ჩაყაროს. ეს არის საქ-
მე?— გულისწყრომით ამბობდა მამა.

არჩილი შეწუხდა, თვალეზე ცრემ-
ლი მოადგა. აღარ იცოდა, რა ექნა.
უცებ შეტრიალდა, სოლებს ხელი დას-
ტაცა და უკანვე გაიქცა.

— სად მიხვალ, ახლა სადღა მიხვალ,—
შესძახა მამამ.

— ვიცი, მამა, ვიცი, სადაც იყო!—
წამოიძახა არჩილმა და მოკურცხლა.
ცოტა ხანში გზაზე მანქანა გაჩერდა და
ახალგაზრდა, მაღალმა ინეინერმა იასამ-
ნისფერი დახვეული ნახაზი და რკინის
მრგვალი საზომი სალტე გადმოიტანა.
არჩილი კი მირბოდა და ვაფაციცებით
ექებდა ადგილს, სადაც სოლები ამოაძ-
რო. ერთი-ორი იპოვა კიდეც, ამასობა-
ში ინეინერიც დაადგა თავს.

— აი, თურმე შენ რა კარგი ბიჭი
ხარ და სოლები კი ტყუილად დააძვრე!

არჩილი გაირინდა, ინეინერი
პოტის ხელახლა დაკვალვას შეუდგა. არ-
ჩილი გვერდიდან არ სცილდებოდა: ხან
საზომის სალტეს დაუქერდა, ხან სოლე-
ბის ჩაჭობაში შევლოდა. ნახაზი ხომ
სულ მას ეჭირა, სანამ მანძილებს გადა-
ზომავდნენ.

როცა ყველაფერი მოთავდა და ტრაქ-
ტორებმაც ყანაში არხის მთხრელი ვუთ-
ნები შეიტანეს, არჩილმა თავისუფლად
ამოისუნთქა. ახლავა გაახსენდა, რომ
ჯიბეში ქიაცელები ჰყავდა. არჩილს
და მის ჩხიკვს ახლა უსათუოდ ძლიერ
შიოდათ. არჩილმა მამასაც აღარ მოუ-
ცადა, ისე გაკურცხლა შინისაკენ. გზაზე
დგდა მოიჩქაროდა. უკან ნათელა მოს-
დევდა.

— სად ხარ აქამდე?— გაუწყრა დედა.

— ინეინერთან ვმუშაობდი.— დინჯად
თქვა არჩილმა.

— ინეინერთან?— გაუკვირდა დედას.

— შორიდან უყურებდა, ალბათ!—
გაეცინა ნათელას, ნახანეში ჩასმულ
სოლს ფეხი წამოჰყრა და ამოსაძრობად
დაიხარა.

— რას შერები, ხელი არ ახლო!—
შეშვერია არჩილმა და ნათელას ხელი
ჩაავლო.

— რატომ?— იწყინა გოგონამ.

— რასაც მინდორში დაინახავ, ყვე-
ლაფერი სათამაშო როდია!— მკაცრად
მიუგო არჩილმა.

დედა გაკვირვებული შესტკეროდა
ბიჭუნას.

— უკვე მუშაობენ ტრაქტორები!
სოლებიც ხელახლა ჩაასვეს!— დიდი კა-
ცივით თქვა არჩილმა და ხელი მინდ-
რისაკენ გაიშვირა. შორს მოჩანდა, რო-
გორ მიმოდრიოდნენ მუხლუხა ტრაქტო-
რები ყანის გარდიგარდმო.

— ხვალ ახალი არხით ამ ყანების
მორწყვას დაიწყებენ!— მამამ თქვა, თუ
კუკუთ იქნებიან, რწყვაზედაც წავიყვა-
ნო!— დაუმატა არჩილმა და ნათელას
გადახედა.

დედამ ბავშვები წინ გაიძღოლა.

ბავშვები ხტუნვა-ხტუნვით გაიქცნენ შინისაკენ. რწყვაზე წასვლა დღესასწაულად ეჩვენებოდათ. პირველად რწყავდნენ მათ სოფელში ყანებს. „ეზოს წინაც ირაკრაკებს რუ“, — უთხრა მამამ ნათე-

ლას და არჩილს, როცა ისინი სამგორის ველზე პირველად გადმოსახლდნენ.

გაზაფხულის მზე მალლა ასულიყო. სხივები ლამაზად დასთამაშებდა ბავშვებს. შორიდან კი ტრაქტორების გუგუნი ისმოდა. მას არჩილის და ნათელას წკრიალა ხმაც ერთვოდა.

შეკლიან ჟარკლიანი

ეს ძვირფასი ალაგი ბაღია თუ ქალაქი

საქართველოს მშვენება
ყოველ წუთს რომ შენდება,
ბაღია თუ ქალაქი,
ეს რა შუქი ელდება.

სიხარულის მომგვრელად
მზე დანათის ელვარე,

სწრაფად უახლოვდება
კომუნიზმის მწვერვალებს.

სტუმრებისთვის კარღია
მშობლიური ალაგი,
თვალწარმტაცი ბაღია
ჩვენი თბილის-ქალაქი.

დედის თვალი შენით ბრწყინავს

მასსოვს, როგორ გაგვახარე, როცა გაჩნდი,
მოგვემატე პაწაწინა.

დედამ ტკბილად გაგილიმა
ვარდად გაშლილს
და აკვანში ჩაგაწვინა.

გითხრა: „შვილო,
ვარსკვლავით იციალე,
ხალხის გულთან იყავ ახლოს,
სულ ნათელი, სულ მშვიდობის
გზით იარე,
ომის ცეცხლი არ გენახოს“.

დღეს დარბიხარ... არ ხარ ბიჭი პაწაწინა,
დედა ისევ შენთან არის,

მისი გული, მისი თვალი
შენით ბრწყინავს,
ხალხის თვალში თავს დაგხარის.

გაიხარე, დეაქაკლი, ქვეყნის ვარდო,
სიზარმაცის იყავ მტერი;
შენთვის ვზრუნავთ, რომ მშვიდობის
მზით იზარდო,
მეგობარი გყავდეს ბებერი.

და გახსოვდეს: ვხად რომ
შუქი დაგფენია
და ფრთებს გასახამს გაზაფხული,
ის სამშობლოს, ის მშვიდობის ნათელია
და მზრუნველი დედის გული.

ლელია სულხანიძე

ნახატი ზ. მამაჩიავაძის

ბ ა რ ა

მზია ბებუას სალამომდე არ მოშორებია. მათ ერთად დააბინავეს კრუხ-წიწილა, ბატები, ღორები. მზია ვაფაციცებით ათვალეფრებდა ყველაფერს; გულით უნდოდა ხელში მოეგდო რომელიმე წიწილა ან ბატის ქუკი, მოფერებოდა, ეკოცა, მაგრამ კარგად ახსოვდა დილანდელი ამბავი, ბატი რომ სისინით გამოუდგა და კაბის ბოლოში სწვდა.

— ახლა ჩვენი თაფლაც მოგვივა, ჩვენი ლამაზი თაფლა. შენ ხომ ჯერ არ გინახავს; დილას ნახირმა რომ ჩაიარა, ჯერ ისევ შუაძილში იყავი, შე მძინარავ, შენა. გუშინ კი გვიან ჩამობრძანდი ქალაქიდან და ვერ გაჩვენე შენი საყვარელი თაფლა. გახსოვს, შარშან როგორ გიყვარდა მისი რძით პირის ჩატკბარუნება!

— ბოჩოლაც ხომ მოჰყვება, ბებუკო?

— ბოჩოლაც მოჰყვება, მაშ! აი, კიდეც მოდიან.

შორიდან სალამურის ხმა მოისმა; მალე ძროხების ბლავილიც გაიგონა მზიამ. ნახირი სოფლის ორღობეს შემოაფენინა. მოდიოდნენ ძროხები: თეთრი, წაბლისფერი, თაფლისფერი, ყავისფერი.

— აგერ, აგერ, შარშანდელი ბოჩოლა! აქეთ რომ მოდის, ხომ ხედავ!

— ეგ ის არ არის, ის პატარა იყო!

— გაიხარდა, შვილო, გაიხარდა! აი, შენც იხრდები, რა დიდი გოგონა გაზრდილხარ!

— სამახარობლო მეკუთვნის, სამახარობლო! — შემოაბიჯა ეზოში ნიკა მწყემსმა და ბებუას სიტყვა გააწყვეტინა. მას კისერზე მოეგდო ახალდაბადებული უსუსური ბოჩოლა, უკან გამალეებით მოსდევდა თაფლა. ნიკამ ფრთხილად მოიხსნა კისრიდან ბოჩოლა და მიწაზე დააწვინა.

— ერთი ქილა მაწონი — თქვენზე! — გაიცინა ნიკამ.

— ისეთი დიდი ქილა მაწონი შეგიდევ-
ლო, რომ ხუთი კაცი ვერ მოერიოს.—
თქვა ბებიაშ და ბოჩოლას მიუაღერსა.

— პატარა ბოჩოლა! პატარა ბოჩოლა!
— ხტუნაობდა მზია, ახლოს მისვლა კი
ვერ გაებედა; თაფლა ულოკავდა ბოჩო-
ლას შუბლს, თვალებს, ფერდებს. ბოჩო-
ლა ნელ-ნელა წამოდგა ჯერ წინა მუხ-
ლებზე, მერე ოთხივე ფეხზე. იღმა ბო-
ჩოლა და ტორტმანებდა.

— როგორ ბარბაცებს, ბები! დაინახე
ერთი, დაინახე! ბებიკო, ეს ბოჩოლა
ჩემი იყოს!

— შენი იყოს, გენაცვალე, შენი.
დღელიდან ჩვენს ოჯახს ახალი წევრი შეე-
მატა. ხედავ, როგორი დახატული ზურ-
გი აქვს, რა ქრელია!

— რა ქრელია! გაიმეორა მზიამ.

— პოდა, ქრელა დავარქვათ. მოიცა,
მოიცა!— ფუსფუსებდა ბოჩოლას ირგვ-
ლივ ბებია.— ძუძუ მოვაწოვებინოთ, თო-
რემ შიმშილით მოგვიკვდება.— ბოჩოლა
დედის ჯიქანთან მიიყვანა და ძუძუ
პირში ჩაუღო.

— ქამს, ქამს! — შემოჰყრა ტაში მზიამ
და გაბრწყინებული თვალებით ბოჩო-
ლას მიაჩერდა.

ჯანსუღ ჩარკიანი

დაუკვირდი

რა ტკბილია ჩვენი ენა,
დაუკვირდი კარგად,
დინჯად, წუნარად ისაუბრე,
ასოებს ნუ ჰკარგავ.
„რ“-ს მაგივრად „ლ“ არა თქვა,
არ იქნება სწორი.
„ს“-დან „შ“-მდე თვით ანბანში
მანძილია შორი.
სად გაქვს ცერი, რომ გკითხავენ,
ამბობ:— „აი, ცელი“.

ცელი კიდევ სულ სხვა არის,
ბალახების შქრელი.
გკითხეს: — დედა შინ არ არის? —
შენ პასუხობ:— „ალი“.
„ალი“ ქვეყნად გამიგია,
მხოლოდ ცეცხლის ალი.
რა ტკბილია ჩვენი ენა,
დაუკვირდი კარგად,
დინჯად, წუნარად ისაუბრე,
ასოებს ნუ ჰკარგავ

ავაშენოთ ხიდი

გადაიღო წვიმა,
ქარი ფანტავს ღრუბლებს,
ზოგან მიდის ღვარი,
ზოგან დადგა გუბე.
ბიჭუნებმა თხრილთან
მოიყარეს თავი,
შეაცურეს წყალში
აფრიანი ნავი;
გაექანა სწრაფად,
შეხეთ აფრებს გაშლილს...
არის ქრამული,
ყიფინა და ტაში!
ავგერ მოდის ვანო,—
მშენებელი ვარო,
ავაშენოთ ხიდი,
ლამაზი და დიდი.
ხე-ტყის მოსატანად
უკვე შეკრეს ტივი.

ავგერ ექსკავატორს
მარჯვედ მართავს გივი.
— შევაგუბოთ წყალი,—
ვანოს ზაზა ურჩევს,—
მე ავაგებ ჯებირს,
შენ მიხედე ბურჯებს!
აი, ოთხი ბურჯიც,
ზედ რკინებიც გადეს,
მოაჯირიც უნდა,
ნამდვილი ხილს რომ გავდეს.
ხილის ასფალტისთვის
ამირანი ზრუნავს,
ელნათურის ბოძებს
ჩაამწყვრივებს ზურა.
ბურჯებს უტევს წყალი,
ბიჭებს ხიდი ართობს:
თალიანიც არის,
მაღალიც და ფართოც!

ფასი 2 მან.

თარგმანად ჯანაშვილის

გაზაფხული დადგა თბილი

გაზაფხულდა თოვლი დნება,
თოვლის წენის სვამს შავი ხნული,
სიხარულით იშმუშნება,
მზეზე თბება მიწის გული.
მწვანე ფარჩით შემოსილან
ჩვენი სოფლის საძოვრები,
მოხასხასე ბალახს ძოვენ
კოლექტივის ფერმის ცხვრები.
დღეა ცხვრები ღამაშ ბატკნებს
უფარცხნიან ქოჩორს ვნით.
მწყემსი უკრავს სალამურზე
და გაჰყურებს მინდორს ღებნით.
ყმაწვილებიც შეხედავენ
ცხვრის ფარას და ღატკებებთან:
რამდენია ტყუპის ცალი
და რა კარგი ბატკნებია.
გაზაფხული დადგა თბილი,
დღეც თბება და თვალიც ტკებება,
ალაგ-ალაგ დარჩენილი
თოვლი მორცხვად იცრემლება;

გამოცანები

არცა ენა აქვს და არცა თვალი,
ხან მოამბეა, ხან მომღერალი!
(აბაბაყ)

ზურგზე ხე აქვს მაგარი,
მუცელზე კი — ჯაგარი!
(იყაყაზი)

არის ბატარა და ყურიანი,
ხან უკუდოა, ხან კუდიანი!
(აყაყა)

მალლა ამომავლია,
ხან ბურთი, ხან ნამგალია!
(ნყაყა)

უჩინარია თვალითა,
სახლში იჭრება ძალითა!
(აყაყა)

აღ. საჩინოაღი.

ესი შატერობა ვლადიმერ ა. ცოცხალია

რედაქტორი იოსებ ნინუაშვილი. სარედაქციო კოლეგია: გრ. აბაშვილი, ეკ. ბურჯანაძე, ი. გრიშავილი,
მ. ლომინაშვილი, მკვლევარი მარგალიტა (რედაქტორის მოადგილე), რ. მარგალიტი, ი. სიხარულიძე, ნ. უზაქოშვილი,
შ. ცხადაძე